

Редовни годишњи састанак земаља БРИКС-а одржан је на кинеском острву Хајнан у летовалишту Сан-ја, а учествовали су домаћин-кинески председник Ху Ђинтао, руски председник Дмитриј Медведев, индијски премијер Манмохан Синг, бразилска председница Дилма Русеф и јужноафрички председник Џејкоб Зума. За међународну јавност од посебног интереса било је прво појављивање Јужноафричке Републике (ЈАР) као пуноправног члана ове групе. ЈАР је на прошлом скупу БРИК-а у Бразилу био посматрач, а у децембру 2010. је примљен у пуноправно чланство. Највише нагађања изазивали су мотиви да се ова привредно најразвијенија земља Африке (25. по броју становника и површини у свету), чији развој ипак не прати буран развој првобитних чланица БРИК-а, буде примљена у „друштво“. Одговор који се може чути је да ће сарадња афричких земаља са овом групацијом, која је и лидер економског раста планетарне економије, бити много лакша и организованија ако је једна земља Африке директно укључена у њу. Са друге стране, очигледно да БРИК жели да га земље Црног континента боље разумеју, и да га не доживе као нову империјалну силу, која је дошла да отера старе и заузму њихово место. Како је на самиту БРИКС-а кинески председник Ху Ђинтао изјавио да је свет пун прилика за добар развој (врло различито од погледа са Запада, да ли је чаша до пола пуна или празна?), то је и отворен позив свим афричким земљама (које до сада нису), да се оријентишу на сарадњу са овим перспективно најбољим економским простором. Успешну привредну пенетрацију Кине и Индије (као и почетак Бразила) на овај континент желе да прате симпатије и обострана корист. Томе свакако доприносе и специјалне билатералне везе које је до сада ЈАР имала са Индијом и Бразилом.

Једини јасно изражени политички став, у декларацији са овог скупа, управо се односи на сукоб у Либији који се развлачи на простору Африке, и где је став Афричке уније (председава ЈАР) дисонантан у односу на ЕУ, САД и Арапску лигу које желе беспоговорно повлачење Гадафија. И у овом, по многима претерано млаком реаговању земаља БРИКС-а (Русија и Кина нису уложиле вето на резолуцију 1973. о Либији), показује се да сем у стратешки највиталнијим питањима (Тајван, Осетија...), ове земље не желе да се брзоплето битно конфронтирају са развијеним Западом, јер би то могло да успори њихов интензиван развој који је ММФ у наредним годинама предвидео на 6,5%, за разлику од Запада који ће имати раст од око 2,5%.

Састанак који се одржава непосредно пред годишње скупове ММФ и Светске банке још једном врши притисак на такорећи јуче реформисане статуте тих организација. Захтеви

ових земаља који у светском опоравку учествују са 45% свакако се више не занемарују, јер су њихова тржишта потенцијално најважнија како за ЕУ тако и за САД. И овај пут једна од главних тема је судбина долара и стварања корпе резервних валута светске економије. Сада је свима јасно да је судбина долара колико у рукама самих Американаца, толико и у кинеским и руским рукама који су међу највећим повериоцима Америке. На неодрживост садашњег светског економског система упозорио је и Штрос Кан, директор ММФ-а, који је рекао да ће незапосленост и неправедна расподела друштвеног богатства утицати на развој тржишне привреде и постати разлог друштвене нестабилности. У исто време у Берлину је генерални секретар НАТО Расмусен изјавио да је потребно јачати односе са новим економски брзо нарастајућим земљама попут Индије и Кине. Све ово сведочи да је и Запад свестан важности и незаобилазности БРИКС-а у светској подели послова. Уз сталне изјаве Обама, Клинтонове, Меркелове, Саркозија и Камерона о свету у коме су одговорности подељене, просто је излишно говорити да је основни циљ оснивања БРИК(С)-а, мултиполарни свет, остварен. Наговештаји о интензивнијој сарадњи као и контакти и велики економски уговори осталих земаља у интензивном развоју попут Турске, Индонезије, Малезије, Мексика, Нигерије са земљама БРИКС-а сведоче о свести свих релевантнијих нација о будућем правцу главних економско-финансијских токова. Закупљивање од стране Кине неких од највећих светских налазишта гаса, нафте (Иран, Бразил, Венецуела, Русија, Судан), као и гвоздене руде (Аустралија, Бразил) сведочи да светска локомотива развоја жели да дугорочно осигура основне сировине и енергенте за свој развој. Постајући највећа светска економија (за сада производна), сигурно ће већ у новембру на састанку Г20 у Кану са осталим чланицама БРИКС-а успети да прогура даље реформисање светског економско-финансијског поретка. Кинеска примедба да је садашњи нацрт резолуције реформе УН (поднет од стране генералног секретара Бан Ки Муна) незрео и да се никаквом силом не може прогурати, јасно говори да ће земље БРИКС-а инсистирати да се њихов предлог још из Јекатеринбурга о стварној реформи УН у потпуности спроведе у дело.

Са завршне конференције за штампу, лидери ових земаља углавном су понављали до сада презентирани ставови групе о најважнијим политичко-економским питањима. Кинески лидер Ху Ђинтао истакао је да је потребно рационално реформисати Уједињене нације са већом заступљеношћу земаља у развоју, и поготово афричких земаља, и направити ефикаснији светски финансијски систем, што подразумева другачији начин обрачунавања светске резервне валуте. Дмитриј Медведев је такође потенцирао потребу реформисања међународног финансијског система и стварање новог система резервног светског новца, као и политичко решавање сукоба у Либији. Индијски премијер истакао је потребу сталне координације у реформи међународног финансијског система, што свакако подразумева решавање кинеског и руског великог доларског суфицита. Председник ЈАР је потенцирао да међународни финансијски систем мора да се тако трансформише да омогући равномернији развој свих земаља, што наравно подразумева пре свега и шансу за сиромашне афричке земље. Дилма Русеф, бразилска председница, истакла је да ће група у оквиру Г-20 на самиту у новембру, покренути иницијативу за дијалог и стварање шанси за заједнички просперитет свих

Од БРИК-а до БРИКС-а

Пише: Милан Пурић
петак, 15 април 2011 21:35

земаља и да то не сме кварити односе са другим земљама, сигурно имајући у виду скорашњу посету Барака Обаме Бразилу. Наредни сусрет лидера БРИКС-а одржаће се 2012. у Индији.

А до тада све иде својим (предвидљивим) током.